

Notat

Væsentlige kommunale opgaver ved 2. generations vandplaner (2015-2021)

Lov om Vandplanlægning

Lov om vandplanlægning lægger op til, at miljømål og indsats (tons kvælstof og fosfor der skal fjernes, km vandløb der skal restaureres etc.) fastlægges i bekendtgørelser.

Kommunerne får, indenfor en økonomisk ramme, til opgave at udarbejde forslag til indsatsprogram for vandløbene. I indsatsprogrammet skal det beskrives hvilke tiltag, der skal gennemføres i de enkelte vandløb i 2. vandplanperiode (2015-2021).

Kommunalbestyrelserne skal, hvis det ønskes af organisationerne, for hvert Hovedvandopland ned-sætte et Vandråd.

Bestemmelserne om vandråd m.v. fastlægges i en bekendtgørelse. Bekendtgørelsen er endnu ikke endeligt vedtaget, men der lægges op til at kommunalbestyrelserne i oplandet skal varetage sekretariatsbetjeningen af rådet. Derimod er der ikke lagt op til at kommunerne kan være repræsenteret i vandrådet hverken politisk eller administrativt, ligesom udkastet ikke forholder sig til spørgsmålet om et formandsskab for vandrådet.

Vandråd skal inddrages i drøftelsen om indsatsen i oplandet som rådgivende udvalg. Beslutningskompetencen forbliver i kommunalbestyrelsen og ikke hos de nye Vandråd.

Lokale interessenter kan desuden inddrages specifikt i forbindelse med den lokale indsatsplanlægning.

Vandråd

Et Vandråd består af højst 20 medlemmer.

Følgende organisationer og foreninger kan være medlem af et Vandråd i henhold til lovudkastet. De repræsenteres med ét medlem pr. Vandråd (enkeltpersoner og virksomheder kan ikke være medlemmer):

- relevante landsdækkende erhvervsorganisationer,
- landsdækkende foreninger og organisationer, hvis hovedformål er beskyttelse af natur og miljø, eller som efter deres formål varetager væsentlige rekreative interesser,
- lokale foreninger og organisationer, der efter deres formål eller i øvrigt er knyttet til interesser forbundet med beskyttelse og benyttelse af vand.

Kommunalbestyrelsen, der varetager sekretariatsbetjeningen af Vandrådet skal:

- oprette Vandrådet
- efter samråd med de øvrige kommunalbestyrelser, træffe afgørelse om, hvilke af de indstillede medlemmer, der bliver medlem af Vandrådet. Der skal ved oprettelsen af Vandrådet til-

stræbes, at der i Vandrådet er en ligelig repræsentation af organisationer og foreninger, der varetager forskellige interesser i forhold til vandplanlægningen.

- sikre, at Vandrådet i tilstrækkeligt omfang inddrages i kommunalbestyrelsernes udarbejdelse af forslag til indsatsprogram
- samle og koordinere kommunalbestyrelsernes forslag til indsatsprogram og sender herefter ét samlet forslag herom til Naturstyrelsen.

Nedsættelse af Vandråd

Til implementering af dele af vandplanerne eksisterer der i dag kommunale oplandssamarbejder, med såkaldte Vandoplandsstyregrupper (VOS), i alle de 23 hovedvandoplande Danmark er opdelt i. VOS'en er sammensat af kommunerne i oplandet.

Miljøministeriet har fastlagt en økonomiske ramme for etablering af vådområder og ådalsprojekter, der skal fjerne kvælstof og fosfor som fastsat i udkastet til de statslige vandplaner.

Vandoplandsstyregrupperne skal indenfor den økonomiske ramme udarbejde prioriterede oplandsplaner, hvoraf mulige projekter, med tilknyttet økonomi, fremgår. Det er de enkelte kommuners opgave at gennemføre projekterne

Det vil være naturligt, at den kommune der driver vandoplandsstyregruppens sekretariat også varetager sekretariatsopgaven for vandrådene.

Det vil samtidigt være naturligt, at sekretariatskommunens samråd med de øvrige kommuner om hvilke af de indstillede medlemmer, der bliver medlem af Vandrådet, sker i vandoplandsstyregruppen.

Udkast til bekendtgørelse om vandråd forholder sig som nævnt ikke til formandsspørgsmålet. Det vil være en mulighed at vandrådet ønsker en kommunal formand, f.eks. i form af formanden for vandoplandstyregruppen.

Udarbejdelse af indsatsprogrammer

Beslutningskompetencen forbliver som nævnt i kommunalbestyrelsen, og ikke hos de nye Vandråd eller i oplandssamarbejderne.

Miljøministeriet har givet udtryk for at den økonomisk ramme for vandløbsindsatsen som for vådområderne fastlægges på hovedvandoplandsniveau. Kommunalbestyrelserne inden for hovedvandoplandet har i fællesskab ansvaret for udarbejdelsen af forslaget til indsatsprogram. Kommunalbestyrelsen, der varetager sekretariatsbetjeningen af vandrådet, samler og koordinerer kommunalbestyrelsernes forslag til indsatsprogrammets og fremsender herefter ét samlet forslag for hovedvandoplandet til Naturstyrelsen,

Ovenstående indebærer også, at der som for vådområderne, skal en ske prioritering af indsatser og dermed den økonomiske ramme imellem kommunerne i hovedvandoplandet

Tidsplanen fordrer, at udarbejdelse af indsatsprogram, koordination og beslutningsprocesser tilrettelægges så enkelt som muligt. Den overordnede proces fremgår af dette materiale og der kan desuden knyttes følgende bemærkninger til processen:

- Med henblik på en koordinering og prioritering af indsatsen og valg af virkemidler indenfor et vandløbssystem, vil det være nødvendigt at nedsætte tekniske arbejdsgrupper på tværs af kommunerne,
- Vandrådets sekretariat kan i dialog med de berørte kommuner fungere som facilitator i tilfælde af prioriteringsmæssige dilemmaer indenfor hovedoplandet

Økonomi

Det vurderes ikke, at arbejdet i forbindelse med Vandrådene og facilitering og prioritering kan gennemføres indenfor VOS sekretariaternes nuværende ressourcemæssige ramme.

Kommunerne kompenseres via DUT midlerne til opgaven med udarbejdelse af indsatsplaner for vandløbene. Sekretariatets øgede ressourceforbrug kan med kommunernes godkendelse kompenseres fra disse midler.

En relevant fordelingsnøgle kan aftales blandt kommunerne i de enkelte hovedvandoplande.

Overordnet tidsplan for etablering af Vandråd i forbindelse med 2. generations vandplaner

- **Januar 2014 - Opstart af de nye Byråd/Udvalg**
- **Januar/ februar 2014 - Indkaldelse af udvalgsfolk til orienteringsmøde om vandplaner**
- **Januar – Kommunerne orienterer på deres hjemmesider om muligheden for oprettelse af vandråd** - husk frist for organisationernes/foreningers indstilling af medlemmer.
- **Februar 2014 - Fælles politisk møde for udvalgene i de 8 kommuner om etablering af Vandråd i hovedvandoplandene.**
Dagsordenpunkter:
 - Orientering om 2. generations Vandplaner og Vandråd
 - Oplæg til drøftelse af:
 - Valg af sekretariat
 - Valg af kommende Vandrådsmedlemmer
 - Brev til interessenter – invitation til deltagelse i Vandråd
- **Februar 2014 - Sekretariatet udsender møde- og deltagerinvitation til de kommende vandrådsmedlemmer om opstartsmøde**
- **1. marts – frist for indmelding af valgt sekretariatskommune til Naturstyrelsen**
- **Marts 2014 - 1. Vandrådsmøde, etableringsmøde**
 - a) Præsentation af rådets medlemmer
 - b) Orientering om rådets fremtidige arbejde
 - c) Forventet tidsplan Beslutning om Rådets konstituering og arbejdsform
- **April 2014 - Orientering af kommunale udvalg – (kommune/sekretariat?)**
Senest 1. april fremlægger Naturstyrelsen forslag til miljømål, samt fremsender en foreløbig økonomisk ramme
- **April 2014 – 2 vandrådsmøde (Sekretariatet indkalder)**
 - a) Præsentation af det statslige udspil
- **Juni 2014 - 3. vandrådsmøde (sekretariatet indkalder)**
 - a) Præsentation af forslag til indsatser
 - b) Drøftelse af indsatser
- **Juni/juli 2014 – politisk forelæggelse i kommunerne**
 - a) Præsentation af udkast til indsatser for de politiske udvalg (kommunerne individuelt)
- **August 2014 - 4 vandrådsmøde (sekretariatet indkalder)**
 - a) Præsentation af endelig indsatser
 - b) Konklusioner på drøftelser og eventuelle forbehold omkring anbefalingerne

- **August/september 2014 – Politisk behandling**
- **1. oktober 2014 – Forslag til indsatsprogram afleveres til Naturstyrelsen/Miljøministeren**